Jāņu dziesmas

Satura rādītājs

(A) Jāņus sagaidot
1. Celiesi, brālīti, auniesi kājas
2. Es jums saku, Jāņa bērni
3. Līgojati, līgojati
4. Pa gadskārtu Jānīts nāca
(B) Zāles lasot
5. Jānīšami pavaicāju (sal. Jūs, māsiņas, nezināti)
6. Jānīt's brauca katru gadu
7. Līgo lauki, līgo pļavas
8. Ozoliņi, ozoliņi
9. Teku, teku pa celiņu
10. Trīs kalniņi noziedēja 10
11. Viena pati Jāņu zāle 1
12. Zala, zaļa, skaļa, skaļa
12. Zaļa, zaļa, skaļa, skaļa
13. Nāc nākdama, Jāņu diena
14. Kas spīdēja, kas vizēja
15. Labvakari, Jāņa māte
(D) Aplīgo dārzus, sētu
16. Dieviņš brida rudzu lauku
17. Es redzēju Jāņu nakti
18. Jāņa mātes pagalmāi
19. Jūs, māsiņas, nezināti (sal. Jānīšam(i) pavaicāju)
21. Nem, Jānīti, baltu zirgu.
22. Nem, Jānīti, melnu zirgu
(E) Uguni kurot
24. Saule brida miglājos
25. Sakūrosi uguntiņu
26. Sanācieti, Jāņa bērni
27. Sit, Jānīti, vara bungas
(F) Jāṇa daudzināšana
28. Jānīts sēde ozolāje
29. Ai, Jānīti, Dieva dēls
30. Ai, Jānīti, Dieva dēls
31. Jānīts savu kumeliņu
32. Jau Jānītis aizvakar
33. Rāmi, rāmi Jānīts brauca
(G) Lietus aizdzīšana
34. Aizej, lietiņ, rūkdams kaukdams
35. Nelīst', lietus, nelīst', lietus
36. Spīguļo, saulīt
37. Visu dienu lietiņš lija
(H) Jāņu nakti neguļot 4
38. Neguļu, neguļu Jānīša nakti
39. Ai jūs puiši, ai jūs meitas
40. Līgo. Jānīti, neguli nakti

82 Jāṇu dziesmas iii

74. Visi meži guni dega

- Visi meži guni dega, Visi ceļi atslēgām. Ar Dieviņa palīdziņ' Es visami cauri tikš'.
- 2. Ej, Laimiņa, tu pa priekšu, Es tavās(i) pēdiņās. Nelaid mani to celiņ', Kur aizgāja ļauna diena.
- 3. Lija lietus nenolija, Kā nomirku rasiņā; Rāja tautas nenorāja, Kā norāja ļauna diena.
- Dievs, dod manim darbos iet(i),
   Ne sēdēt(i) istabā.
   Dievs dod manim rasu traukti,
   Ne slaucīt(i) asariņ's.
- 5. Ej, Laimiņa, tu pa priekšu, Nes rokā(i) uguntiņ', Lai kājiņu neiespēr' Asariņu paltītē.

\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\	45
	15
	16
(J) Saulei norietot un uzlecot	18
	18
	50
	51
46. Kas tur spīda, kas tur mirdza 5	52
	54
48. Tā sacīja, tā bij tiesa	55
(K) Pavadot Jāņu dienu 5	56
	56
50. Samaisīju iemauktiņus 5	57
(L) Pielikums: Rotaļas, dejas 5	58
	58
	59
	60
	52
	53
	54
,	54
	55
	56
	57
	58
	59
	70
	71
	72
	73
	74
	75
	75
	76
/ / / /	77
	78
	79
	30
	31
74. Visi meži guni dega 8	32

Krājumā apkopotas gan līgotnes, gan vasaras posmam atbilstošas rotaļdejas un mitoloģiskās dziesmas. Tipiskai dziesmai krājumā ir divi avoti - sākotnējais teicējs un folkloras grupa. Teicēji parasti dziedājuši vienbalsīgi un A.Jurjāna, E.Melngaiļa, vai J.Vītoliņa pirmavotā melodijai dots viens vārdu pants. Mūsdienu folkloras grupas tam parasti pievieno jaunus pantus, papildu balsis un instrumentus. Lai ikviens varētu atrast kaut ko savai gaumei, dziesmas dotas ar ievērojamu rezervi un sakārtotas pa tēmām. Tēmas aptuveni atbilst Jāņu norisei Ilgas Reiznieces un citu folkloristu rīkotajās Jānu apmācībās.

Dziesmas piederību tēmai nosaka tās vārdi, un to pašu līgotnes melodiju var dziedāt ar visdažādākajiem vārdiem. Vārdu virknēšanai un improvizēšanai vajag materiāla izjūtu: tautas dzejas likumsakarības ļauj turpināt teicēja oriģinālā doto četrrindi vairākos veidos. Dziesmu vārdi šajā krājumā parāda dažu folkloras grupas izvēles, tā nav negrozāma patiesība. Dziesmu vārdi papildus teicēja oriģinālam ņemti no Kr.Barona un H.Visendorfa "Latvju dainām" un līdzīgiem tautasdziesmu avotiem. Latgaliešu Jāņu dziesmas neesam iekļāvuši, tām būtu vajadzīgs atsevišķs krājums.

73. Vij, Dieviņi, zelta viju

Vij, Die vi ņi, zel - ta vi - ju Vis ga rā mi jū - ras ma -lu,

Vis - ga - rā - mi jū - ras mal'.

- Vij, Dieviņ, zelta viju Visgarām jūras malu, Lai nenāca sveša salna Šai zemē ziedu raut.
- Vij, Dieviņ, zelta viju Visgarām tēvu zemi, Lai nenāca sveša salna Šai zemē ziedu raut.
- ^{3.} Vij, Dieviņ, zelta viju Visgarām manu sētu, Lai nenāca sveša salna Manā sētā ziedu raut.

72. Pie Dieviņa gari galdi

Pie Die vi - ņa ga - ri gal di, ga - ri gal - di, Tur sēž pa - ti mī - ļā Mā ra, mī - ļā Mār'. Pie Die vi - ņa ga - ri gal di, ga - ri gal - di, Tur sēž pa - ti mī ļā Mā ra, mī - ļā Mār'.

- Pie Dieviņa gari galdi, Tur sēž pati mīļā Māra. Tur sēž pati mīļā Māra, Villainītes rakstīdama.
- 2. Izrakstīja, saskaitīja, Atdod Dieva rociņās. Nu, Dieviņ, tava vaļa, Nu tavās rociņās Nu tavās rociņās Manas baltas villainītes, Manas baltas villainītes, Mana balta dvēselete.
- 3. Dod, Dieviņ, kalnā kāpt, Ne no kalna lejiņā. Dod, Dieviņ, otram dot, Ne no otra mīļi lūgt.
- 4. Dod, Dieviņ, dodamo, Es saņemšu ņemamo, Es saņemšu ņemamo, Ar abām rociņām, Ar abām rociņām, Ar balto dvēselīti.

(A) Jāņus sagaidot

(A) Jāņus sagaidot

[DienasJani],#2

1. Celiesi, brālīti, auniesi kājas

Ce -lie -si, brā -lī - ti, au -nie -si kā -jas, lī -go, lī -go.

- 1. Celiesi, brālīti, Auniesi kājas, Iesimi Jānīti Ielīgoti!
- 2. Kopāi, kopāi, Kaimiņu meitas, Iesimi Jānīti Padaudzināti! Kopā, kopāi, Kaimiņu puiši, Iesimi Jānīti Padaudzināti!
- 3. Klausiesi, Jānīti, Kur tevi daudzina: Ozolu mežā(i), Tur tevi daudzina. Pa ežu ežām, Pa ceļu ceļiem Tur tevi daudzina Kronīšus pinot.
- 4. Klausiesi, Jānīti, Kur tevi daudzina: (Šī nama pagalmā), Tur tevi daudzina. Tur tevi daudzina Lieli un mazi. Tur tevi daudzina Veci un jauni. Tur tevi daudzina (Tievi un kupli). Tur tevi daudzina Līgojoti.

1

2. Es jums saku, Jāna bērni

- 1. Es jums saku, Jāna bērni, Metat kokus no celina. Jās Dieviņis, brauks Laimīte,
  - Kritīs Laimas kumeliņis.
- 2. Visu gadu Jānīts nāca, Nu atnāca šovakari. Puškojami savus vārtus Ar ozola zariniemi.
- 3. Ai, Jānīša vakarinis, Ozoliņu tērētājis: Grib dārzini, tīrumini, Grib meitinas vainadziņis.

- 4. Es pārsviedu zelta zirni Pār sidraba ozoliņu, Lai tas krita skanēdamis, Uz Jānīša cepurīti.
- 5. Zāļu dienu pirti kūru Ar ozola zariniem. Lai perāsi tie ļautiņi, Kam bij kaula kažocinš.
- 6. lestādīju ozolinu Jāna tēva pagalmā. Lai tas auga, lai zaloja Līdz citiem Jānīšiem.

71. Nedod, Dievis, man bēdinu

- 1. Nedod, Dievis, man bēdinu. Es nemāku bēdāties; Vēja mātei vien pasaki, Lai iepūta ūdenī.
- 2. Jo es bēdu bēdājosi, Jo nelaime priecājās. Labāk eimu dziedādama, Lai nelaime bēdājās.
- 3. RIti, riti rīta rasa, Pa ozola lapinām; Tā ritēja ļauna diena Garām manu augumin'.

- 4. Padziedāju, palīksmoju, Neraudzīju ļaunu dien'. Ļaunu dienu pabīdīju Zem savāmi kājiņām.
- 5. Laime gāja ar Nelaimi Pa vienāmi laipiņām' Griezies, Laime, atpakali, Svied Nelaimi ūdenī!
- 6. Nelaimīte kājas āva, Dzīrās manim līdzi nākt, Nāc, Laimina, tu man līdzi Basajāmi kājiņām'!

70. Nāc, Dievini, uz manīmi

[PrecibuDz],p.406

Melod.t. Late Vilciņa, dz.Kuldīgas Gaiķos, 74 g.v.; pier. Ald.Kalniņš, 1957.g.

Bal-ti ma - ni lie-pas gal-di, Tī-ra ma - na is-ta-bin'.

- Nāc, Dieviņi, uz manīmi Šovakaru vakarēti: Balti mani liepas galdi, Tīra mana istabiņa.
- 2. Tumsā sēžu vakarāi, Dzirdu Dievu atbraucoti; Laužu skalu, dedzu guni, Laižu Dievu istabā.
- Jieviņš nāca istabā(i) Lielu, platu mētelīti; Nāc, Dieviņi, saņemiesi, Šauras manas duravinas.
- 4. Klusat jauni, klusat veci, Dievs ienāca istabā(i), Dievs ienāca istabā(i), Labu laužu pulcinā.

(A) Jāṇus sagaidot

3. Līgojati, līgojati

- Līgojati, līgojati, Nav vairs tālu Jāņa diena. Šī dieniņa, rītdieniņa, Parīt pati Jāņa diena.
- 2. Kas tos Jāņus ielīgoja, Mūsu pašu ciema ļaudis! Pirmie gani, pēc arāji, Visupēci jaunas meitas.
- 3. Visu gadu dziesmas krāju Jāņu dienas gaidīdama; Nu atnāca Jāņu diena, Nu dziesmiņas jāizdzieda.
- Visu gadu dziesmas krāju, Sudrabiņa vācelē; Pašā Jāņu vakarā Izbārstīju pagalmā.

5. Gana manim greznu dziesmu Tai mazāi galviņā(i) Nav vēl viena izdziedāta Jau deviņas sacerēas. 3

- 6. Kalnā kāpu gavilēt(i), Lai balstiņis tālu skana, Lai dzirdēja Jāņu māte, Kur dziedāja Jānu bērni.
- 7. Dziedam divi, dziedam divi, Neiet šurpu, neiet turpu; Kad dziedāja liela pulka, Kā līgoti nolīgoja.

4. Pa gadskārtu Jānīts nāca

- Pa gadskārtu Jānīts nāca Savus bērnus apraudzīti Sienam sieru, darām alu, Kur Jānīti pamielot.
- Jāņa māte sieru sēja Deviņiem stūrīšiem; Šim stūrītis, tam stūrītis, Jānīšam viducītis.
- Jāņa tēvs alu dara Baltā bērzu muciņā, Jāņa māte sieru sēja Baltā linu audeklā.

- 4. Jānītim klaipu cepu Triju rītu malumiņu; Ne deviņi nevarēja Smaga klaipa kustināt.
- 5. Simtu cepu kukulīšus, Zāļu dienu gaidīdama. Simtiņš nāca danča bērnu Zālu dienas vakarā.
- 6. Brauc, Jānīti, nu no Rīgas, Nu mēs tevi sagaidām: Savus vārtus pušķojam Ar ozola lapiņām.

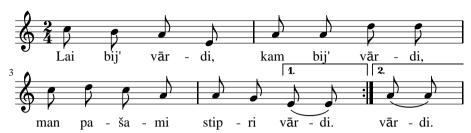
69. Lēni, lēni Dieviņš brauca

- Lēni, lēni Dieviņš brauca No kalniņa lejiņā.
   Rudziem ziedus nesabrauca,
   Tie palika līgojot.
- Lēni, lēni Dieviņš brauca No kalniņa lejiņā. Netraucēja ievas ziedu, Ne arāju, ecētāju.
- 3. Lēni, lēni Dieviņš brauca No kalniņa lejiņā. Nedzirdēja govju gani, Ne arāja kumeliņi.

- 4. Lēni, lēni Dieviņš brauca No kalniņa lejiņā. Ne tam mirka zelta svārki, Ne sudraba ielocini
- 5. Lēni, lēni Dieviņš brauca No kalniņa lejiņā. Saules meita vārtus vēra, Zvaigžņu cimdi rociņā.
- Lēni, lēni Dieviņš brauca
   No kalniņa lejiņā.
   Lai vējiņis nenopūta
   Sudrabina mētelīti.

68. Lai bij vārdi, kam bij vārdi

Lai bij vārdi, kam bij vārdi, Man pašami stipri vārdi. Daugaviņu noturēju Piecu duru vidiņā.

76

- 2. Sita mani, dūra mani, Kā ozola bluķēniņ'. Neiesita, neiedūra, Kā tērauda gabalā.
- 3. Ko varēja man darīt, Ko manai galviņai: Dzelzu kalta man galviņa, Tēraudiņa dvēselīt'.
- 4. Trim kārtām zelta josta Apkārt kuplu ozoliņ'. Cirta čūska, dzēla bite, Ne lapina nedrebēja.

- 5. Skauž man skauģi, bur man buri, Nevar mani izpostīt. Kā var tādu izpostīt, Kam Dievinis palīdzēj'.
- 6. Cel, Dieviņi, stipru sētu Ap to manu augumiņ'. Cel, Dieviņi, stipru sētu Ap to manu dvēselīt'. Cel, Dieviņi, stipru sētu Ap to manu mājas viet'.

(B) Zāles lasot

(B) Zāles lasot

5. Jānīšami pavaicāju (sal. Jūs, māsiņas, nezināti)

[DienasJani],#3 G^5 Em Am Am runājoši, mierīgi Jā-nī-ša-mi pa vai cā-ju, lī - go, lī - go, G^5 G^5 Am Am kā - du zā - li pir -mo rau -ti. lī go.

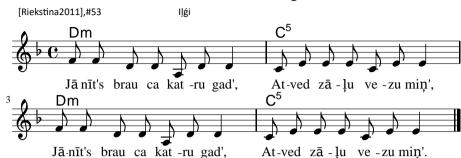
- Jānīšami pavaicāju, Kādu zāli pirmo rauti. Rauj pa priekšu buldurjāni, Pēc sarkanu āboliņu.
- 2. Izstaigāju mežu mežus, Buldurjāņa meklēdama. Buldurjānis paslēpiesi Zem sudraba čakārnīša.
- 3. Izstaigāju pļavu pļavas, Buldurjāņa meklēdama; Kad atradu buldurjāni, Tad saviju vainadzinu.
- Visa zeme, zāle zieda, Buldurjānis neziedēja. Tas ziedēja kalniņāi Sidrabiņa ziediņiemi.
- Visas bija Jāņa zāles, Ko plūc Jāņa vakarā; Visi bija Jāņa bērni, Kas Jānīti daudzināja.

- 6. Eita, meitas, zālītēs, Vediet mani mazāko! Jūs zālīšu plūcējiņas, Es rasiņas bridējiņa.
- 7. Pļavas dziesmu nodziedāju Pār pļaviņu pāriedama; Man piebira pilnas kurpes Zilu ziedu, zelta rasas.

5

- 8. Visa bija Jāņu zāle, Ko plūc Jāņu vakarā; Ko plūc rītā saulītē, Tā vairs lieti nederēja.
- 9. Visa laba Jāņu zāle, Kas lasīta Jāņu nakti: Jāņu nakti zelta rasa Katrā zāles galiņā.

6. Jānīt's brauca katru gadu

Jānīt's brauca katru gadu Atved zāļu vezumiņ' Še saujiņa, te saujiņa, Lai zied visa pasaulīt'.

6

- Visa zemes zāle zied, Papardīte neziedēj' Papardīte Jāņa zāle, Tā ziedēja Jāņu nakti. Tā ziedēja jāņu nakti. Zelta miglu miglodam.
- 3. Kas redzēja Jāņu nakti Papardīti uzziedam, Tas līgoja cauru gadu Kā Jānīša vakarā.

- 4. Līgo saule, līgo bite Pa lielo tīrumiņu, Saule sienu kaltēdama, Bite ziedus lasīdama.
- 5. Līgo saule, līgo bite Līgo visa pasaulīte. Tā līgoja Jāņa bērni Pa malinu malinām.

(N) Pielikums: Dieva daudzināšana

67. Avotāi guni kūru

Melodija no Valkas raj. Ilzenes

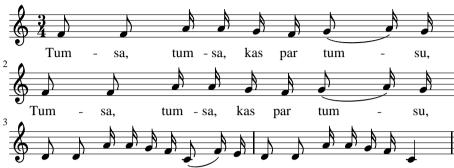
- 1. Avotāi guni kūru, Caur akmeni dūmi kūp. Caur mēnesi diegu vēru, Tur zied zelta pureniņ'.
- 2. No akmeņa lūku plēšu, Nevar gala izdabūt; No ūdeņa rakstu rakstu, Nevar raksta izrakstīt. Saka rakstu rakstītāji, Gana grūta rakstīšan'. Kas mācēja, tam bij' viegli, Kas nemāka, tam bij' grūt'.
- 3. Es rakstīju tos rakstiņus, Ko Saulīte rakstījus' Še krustiņis, te krustiņis, Vidū balta atslēdzin'.

75

4. Krustā eju, krustā iešu, Vaļā vēru atslēdziņ'. Lai izplauka uguntiņa Līdz pašām debesīm.

7

66. Tumsa, tumsa, kas par tumsu

Es par tum su ne bē -dā - ju, Es par tum su ne bē dāj'.

- Tumsa, tumsa, kas par tumsu,
   Es par tumsu nebēdāj':
   Bij manami kumeļam
   Zvaigžņu deķis mugurā.
   To varēju tumsā jāt
   Līdz uzlēca mēnestiņš.
- Mēness savas zvaigznes skaita,
   Vai ir visas vakarā.
   Visas bija vakarā,
   Auseklītis vien nebija.
   Auseklītis aiztecējis
   Saules meitu lūkoties.
- 3. Saule, meitu izdevuse, Lūdz Pērkonu panākstos. Aizbraukdamis Pērkonītis Sasper zelta ozoliņu, Sasper zelta ozoliņu, Deviņos gabalos.
- 4. Trīs gadiņus Saule raud, Zelta zarus lasīdama; Ceturtāi gadiņāi Paceļ pašu galotnīti. Tur nopina Saules meita Triju staru vainadziņu.

7. Līgo lauki, līgo pļavas

 Līgo lauki, līgo pļavas Savas dienas gaidīdami. Kad atnāca Jāņu diena, Visiem ziedu seģenītes. Ziedēj' pļava, ziedēj' nora, Ziedēj' visas mežmalītes.

(B) Zāles lasot

- 2. Kas to ceļu nopēdoja Basajāmi kājiņāmi. Jāņa bērni nopēdoja, Jāņa zāles lasīdami.
- Visa laba Jāņu zāle, Ko plūc Jāņu vakarā: Gan skostiņa, gan skalbīte, Gan baltais vīrāksnītis.
- 4. Maraniņas salasīju Avotiņa lejiņā.
   Es nopīšu vainadziņu, Ar ko Jāni sagaidīt.

- 5. No tālienes es pazinu, Kādas īstas puišu zāles. Sīvi dadži, asas nātres, Tās bij puišu Jāņu zāles. No tālienes es pazinu, Kādas īstas meitu zāles. Dievkociņi, biškrēsliņi, Tās bij meitu Jāņu zāles.
- 6. Sīkas puķes, lielas puķes Ziedēj' visu vasariņu. Papardīte gudriniece, Tā ziedēja Jāņu nakti. Tā ziedēja Jāņu nakti, Zelta miglu miglodama.

8. Ozoliņi, ozoliņi

- Ozoliņi, ozoliņi,
   Tavu lielu resnumiņu.
   Trīs dieniņas irbe teka,
   Nevarēja aptecēti.
- Ozoliņi, ozoliņi, Tavu lielu kuplumiņu: Trīs dieniņas saule teka, Nevarēja aptecēti.
- 3. Ozoliņi, ozoliņi, Tavu lielu diženumu: Meitas nāca dziedādamas, Vainagiemi zarus lauzti.

- 4. Ozoliņi, ozoliņi,
   Tavu lielu vecumiņu:
   Es piedzimu, tev' atradu,
   Es nomiršu, tu paliksi.
- 5. Sanākati, Jāņa bērni, Zem kuplāi ozoliņa; Zem kuplāi ozoliņa, Tur Jānīša goda vieta.

65. Riti, saulīt, ritēdama

- Riti, saulīt, ritēdama, Zelta zariem zarodam'! Pamet manam mūžiņami Zelta zara atzarīt'.
- Saulīt mana krusta māte, Pār jūriņu roku dev': Pilni pirksti gredzentiņu, Tie sabira jūriņā.
- 3. Ne šodienu ne vakari, Netek Saule kājiņām, Pār zemīti ratiņosi, Pār jūriņu laiviņā.
- 4. Ai, Saulīte, ai, Saulīte, Tavu zemu kumeliņ': Visi tavi zīda svārki Rasiņāi nomirkuš'.

- 5. Noiet Saule vakarāi, Mežiem gali atsarkuš', Saule savus zīda svārkus Pret mežiemi izklāius'.
- 6. Kur, Saulīte, tu tecēsi, Kur tu kārsi vainadziņ'? Tur tu kārsi vainadziņu, Kur deviņas upes tek.
- 7. Saulīt vēlu vakarāi Sēžas zelta laiviņā, No rītiņa uzlēkdama, Atstāj laivu līgojot.

64. Škērsu dienu saule teka

- 1. Škērsu dienu Saule tek(a). Naktī škērsu Mēnestinš. Škērsu tek(a) Dieva zirgi, Nevažoti, negrožot'.
- 2. Krustiem auga bērziem saknes. Krustiem zvaigznes debesīs; Krustiem skrēja Dieva zirgi, 6. Krustiem auga bērziem Neēduši, nedzēruš'.
- 3. Sen dzirdēju, nu redzēju Dievam greznu kumelin'. Caur sedliem(i) Saule lēca, Caur iemauktu Mēnestiņš; Pavadinas galinā(i), Tur lec rīta Auseklīt's.

- 4. Saule kokles skandināja, Austrinā(i) sēdēdam', Dieva deli danci veda Ūdra, bebra kažokos.
- 5. Austra meta audeklinu Pa garo(i) sila mal', Saules meitas audējiņas Ar sudraba šaudīklām.
  - saknes, Krustiem zvaigznes debesīs: Sāniem jāja Dieva dēli, Krustiem tek(a) kumelin'.

pī - ti.

9. Teku, teku pa celinu

1. Teku, teku pa celinu, Uztecēju ziedupīti. Uztecēju ziedupīti, Nevarēju pāri tikt. Nēmu ziedu pilnu sauju Tad varēju pāri tikt.

Uz - te - cē - ju zied - u -

- 2. Teku, teku pa celinu, Uztecēju zeltupīti. Uztecēju zeltupīti, Nevarēju pāri tikt. Ņēmu zelta pilnu sauju, Tad varēju pāri tikt.
- 3. Teku, teku pa celinu, Uztecēju Saules muižu. Uztecēju Saules muižu, Nevarēju garām tikt. Nēmu pašu Saules meitu, Tad varēju garām tikt.

4. Teku, teku pa celinu, Uztecēju brālu sētu. Uztecēju brālu sētu, Nevarēju iekšā tikt.

go.

9

5. Pirmais brālis vārtus vēra. Tam iedevu ziedu sauju. Vidējais(i) durvis vēra, Tam iedevu zelta sauju. Pastarītis krēslu cēla, Tam iedevu Saules meitu. Tam iedevu Saules meitu. Visu mūžu līgavinu.

10. Trīs kalniņi noziedēja

1. Trīs kalniņi noziedēja Sarkanāi āboliņa. Eita, meitas, noraujati Jele Jānu vakarāi!

10

- ^{2.} Kādi ziedi vasarāi, Tādi manā vaiņagāi: Zirņu ziedi, pupu ziedi, Pelēkie(i) rudzu ziedi.
- Visa laba Jāņu zāle, Ko plūc Jāņu vakarāi; Papardīte, tā nebija, Tai ziediņi neziedēja, Tā zied Jāņu naksniņāi, Kad ļautiņi neredzēja.

- 4. Vai jel manu skaņu balsi, Skan mežāi, skan laukāi. Skan laukāi akmeņāi, Skan mežāi ozolāi.
- 5. Lokatiesi, mežu gali, Lai balstiņis pāri skana! Lai balstiņis pāri skana Pār devini novadini!

63. Sudraboti gaili dzied

- Sudraboti gaiļi dzied Zeltupītes maliņā.
   Lai ceļās Dieva dēls Saules meitu lūkoties.
- 2. Aiz kalniņa ezeriņš, Aiz ezera ozoliņš. Saules meita zem ozola Vainadziņu darināja. Dieva dēls jostu kāra, Saules meita vainadziņ'.
- 3. Saules meita kumeliņu Jūriņā peldināja. Dieva dēls grožus tura Maliņā stāvēdams.

 Dieva dēls, saules meita Rotaļāmi spēlējās. Rotaļāmi spēlējās Pa rociņu rociņām. 71

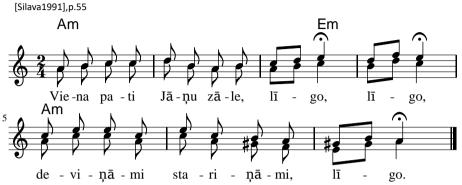
Sargatiesi, Dieva dēli,
 Šorīt saule barga leca.
 Kam vakari nomaucat
 Saules meitas gredzentiņu.

62. Saule meitu izdevusi

- Saule meitu izdevusi, Lūdz Pērkoni panākšos; Pērkoniņis iziedamis Nosper zelta ozoliņu. Apšķīst manas villainītes Ar ozola asinīm.
- Zin Dieviņis, mīļā Māra, Kur es baltu izmazgāšu? Meklē tādu ezeriņu Deviņām attekām. Devītā attekā, Tur tu baltas izmazgāsi.
- 3. Zin Dieviņis, mīļā Māra, Kur es viņas izžaudēšu? Meklē tādu kuplu liepu Deviņiem zariņiem. Devītā zariņā, Tur tu sausu izžaudēsi.
- 4. Zin Dieviņis, mīļā Māra, Kur es baltu sarullēšu? Meklē tādu zelta rulli Deviņiem mangaļiem. Devītā mangalī, Tur tu baltas sarullēsi.

11. Viena pati Jānu zāle

Viena pati Jāņu zāle, Deviņāmi stariņāmi. Devītāi stariņāi Saule lēja sidrabiņu.

(B) Zāles lasot

- Devītāi stariņāi Vainadziņu darināju. Vainadziņu darināju Trejdeviņu ziediņiemi: No rozīšu, magonīšu, Sarkanāi āboliņa.
- 3. To uzliku galviņāi Jānu nakti līgodama. Spīdēj manis vainadziņis Pār deviņi novadiņi.
- 4. Tev, liepiņa, plata lapa, Apsedz manu vainadziņu; Jāņu nakti lietiņš lija Sudrabiņa lāsītēmi. Tas nebija lietutiņis, Tās bij Jāņa asariņas.

- Pērkons šķīla uguntiņu Sausas egles galotnēi. Sper, Pērkoni, kad sperdamis, Nesper Jāņu vakarāi. Tev piedera viss gadiņis, Man tik Jāņu vakariņis.
- 6. Visas puķes noziedēja, Papardīte vien nezieda, Papardīte, zeltziedīte, Uzzied Jāņu vakarāi; Zelta ziedu meklējoti, Novīst manis vainadziņis.

12

Teicis Ernests Dreibe Ventspils raj. Piltenē, dz. 1906; pier. I.Hammere 1971.g.

- Zaļa, zaļa, skaļa, skaļa Mana bērzu birztaliņa; Tur dziedāju, gavilēju, Tur saviju vainadziņu.
- 2. Ai, birzīte, birztaliņa, Tavu skaistu dziedāšanu: Lapas dzied, zari velk, Galotnītes līgojās.
- 3. Ai, zaļā bērzu birze, Tu meitiņas košumā: Balti svārki, zaļa sagša, Vizulīšu vainadziņš.
- 4. Es izgāju bērzu birzi, Zaļozola meklēdama, Zaļozola meklēdama Rūtainām lapiņām.

- 5. Sen dzirdēju, nu redzēju Tādu daiļu ozoliņu: Vara saknes, zelta zari, Sudrabina pazarītes.
- 6. Dimdi, dimdi, ozoliņi, Visi tavi zari dimd(a), Visi tavi zari dimd(a), Visas tavas pazarītes. Pilni zari zelta zīļu, Pilni sīka sudrabina.

61. Saule deva sav' meitiņu

- Saule deva sav' meitiņu Pār deviņi ezeriņ'.
   Pārlaidusi sav' meitiņu, Stāv malā(i) raudādam'.
- Piejāj divi Dieva dēli, Pras': Saulīte, kam tu raud'? Žēl meitiņas, žēl pūriņa, Žēl ir zelta gredzentiņ'.
- 3. Saules meita sudrabota, Pūriņš zelta lapiņām, Zīda zeķes, zīda cimdi, Zīda visi prievietin'.

69

4. Visu nakti sveces dega Sidrabiņa lukturos, Mēnestiņis ceļu rāda Saules meitas vedējiem. 1. Saule brauca pār debesi Div' dzelteni kumelin'. Ai, Saulīte, mīļā, baltā, Kā tie tevim nepiekusa? Vai tie kusa, vai nekusa Es nevaru dusināt; Kad nobraukšu Vāczemē, Tur es viņus dusināšu.

Sau le brau ca pār de - be -si

68

^{2.} Ai, Saulīte, tu tik spoža, Dod man savu spožuminu. Ai, Laimina, tu tik laba, Dod man savu labuminu.

ku me -lin'.

Div' dzel -te -ni

(C) Jāna mātes un tēva daudzināšana

13. Nāc nākdama, Jāņu diena

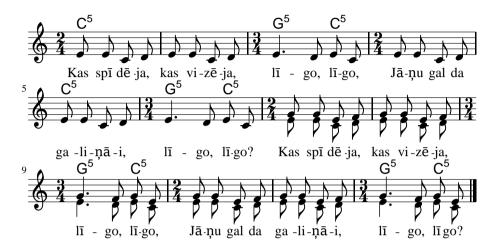

- 1. Nāc nākdama, Jānu diena, 4. Es uzliku Jāna tēvam Tevi gaida lieli, mazi. Gaida govis, gaida gani, Gaida lauku arājiņi. Gani gaida piena, siera, Govis bērzu vainadzina.
- 2. Visi gaida Jāņu dienu, Meitas gaida, puiši gaida. Puišiem sieru, puišiem alu, Meitām zāļu vainadziņus.
- 3. Es uzliku Jāna mātei Dābolina vainadziņu; Dievs dod mūsu Jāna mātei Labas govis dābolāi.

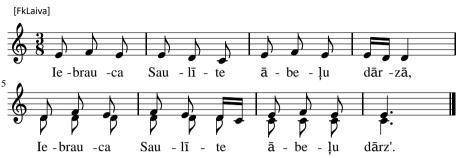
- Zalozola vainadzinu, Lai zaļoja Jāņa tēvsi Kā zalaisi ozoliņis.
- 5. Ap tētiņu bites rūca, Kā ap zalu ozolinu, Ap māmiņu govis māva, Kā ap zaļu āboliņu.

14

14. Kas spīdēja, kas vizēja

59. Iebrauca Saulīte ābeļu dārzā

 lebrauca Saulīte ābeļu dārzā.
 Deviņi ratiņi, simts kumeliņu.
 Paliec nu, Saulīte, ābeļu dārzā.
 Tur tevi ziediem(i) apbirdinās(i).

(M) Pielikums: Saules dziesmas

- Gauži raud Saulīte ābeļu dārzā, Ābelei nokrita zeltābolītis. Neraudi, Saulīte, Dievs dara citu. No zelta, no vara, no sudrabiņa.
- 3. Ko gan tā Saulīte tik gauži raud(a)? Jūrāi noslīka sudraba laiva; Neraudi, Saulīte, Dievs dara citu No zelta, no vara, no sudrabiņa.
- 4. Ko gan tā Saulīte tik gauži raud(a)? Rīgā(i) pazuda dimanta rati. Neraudi, Saulīte, Dievs dos(i) citus No zelta, sudraba, no dimantiņa.

58. Ģērbies, Saule, sudrabota

- 1. Ģērbies, Saule, sudrabota Nu brauc tavi preciniek'. Sirmi zirgi, zaļi vāģi, Daiļa pati braucējiņ'.
- 2. Kam tie zirgi, kam tie rati Pie Saulītes namdurvīm'. Dieva zirgi, Laimas rati Gaid' Saulīti iesēdam.
- 3. Saule brauca pār jūriņu Spīdēdama, vizēdam'; Zelta kronis galviņā, Vaska cimdi rocinā.

- 4. Saulīt' gāja spēlēties Ar to jūras ūdentiņ': Saulīt' meta zīdautiņu, Jūra putu gabalin'.
- 5. Ozols auga jūriņā Sudrabiņa lapiņām: Tur saulīte savas meitas Sudrabā(i) kaldināi'.

- 1. Kas spīdēja, kas vizēja Jāņu galda galiņā? Tur spīdēja, tur vizēja Jāņu mātes lieli sieri.
- Dodi sieru, Jāņa māte, Nu ir Jāņa vakariņis. Jāņa bērni nosaluši Tavus lopus pušķodami.
- 3. Dodi sieru, Jāņa māte, Nu ir Jāņa vakariņis. Ja nedosi sieru, pienu, Paliks (kazas) ālavnīcas.
- 4. Dodi alu, Jāņa tēvsi, Nu ir Jāņa vakariņis, Jāņa bērni noguruši Tavus miežus apdziedoti.
- Dodi alu, Jāņa tēvsi, Nu ir Jāņu vakariņis, Ja nedosi alutiņa, Iešu miežus noviļāšu.
- 6. Jāņa māte bēdājāsi, Daudz sanāca Jāņa bērni. Nebēdāi, Jāņa māte, Gan tos visus pamielosi.

- 7. Laba, laba Jāņa māte, Vēl labāksi Jāņa tēvsi; Jāņa māte sieru deva, Jāņa tēvsi alutiņu.
- 8. Ko mēs labu vēlēsimi Jāņa mātei šovakari? Simtiem kazas ragainītes, Labu siera sējumiņu.
- 9. Ko mēs labu vēlēsimi Mūsu Jāņu māmiņai? Ilgu mūžu, labu laimi, No Dieviņa veselību.
- 10. Ko mēs labu vēlēsimi Jāņu tēvam šovakari? Pilnu klēti rudzu, miežu, Stallī bērus kumelinus
- ^{11.} Ko mēs labu vēlēsimi Mūsu Jāņu tētiņami? Zirgiem zviegti, aitām blēti, Arājami gavilēti!

15. Labvakari, Jāṇa māte

(M) Pielikums: Saules dziesmas

57. Gāju, gāju garu ceļu

[SpekaDziesmas2012],p.10

- Gāju, gāju garu ceļu, Ceļam gala nezināj'.
- 2. Migla, migla, liela rasa, Man pazuda kumeliņš; Nokrīt migla, nokrīt rasa, Es atradu kumeliņu.
- 3. Es atradu kumeliņu Pie Mēneša namdurvīm; Mēness ņēma Saules meitu, Aicin' mani vedējos.
- 4. Kā es jāšu vedējos Neseglotu kumeliņu; Saule deva zelta seglus, Mēness sudrab' iemauktiņus. Nu es jāšu vedējos Apseglotu kumeliņ'.

65

 Jāju, jāju garu ceļu, Ceļam gala nezināj'.

(M) Pielikums: Saules dziesmas

64

56. Ai, Saulīte, Mēnestiņi

- 1. Ai, Saulīte, Mēnestiņi, Kā jūs skaisti mijaties! Kur dieniņu Saule tek, Naktī teka Mēnestiņš.
- 2. Ir Saulīte, Mēnestiņis Jāj uz viena kumeliņ' Kad Saulīte nosedloja Mēnestinis apsedloj'.
- Joivi bija, divi bija, Kas miedziņa negulēj'. Mēness, Saule negulēja Dienu, nakti tecēdam'.
- 4 Kas spīdēja vakarāi, Kas rītiņa agrumā? Mēnesītis vakarā(i), Saulīt' rīta agrumā.

- Mēnestiņis nezināja, Kur Saulīte nakti guļ. Vidū jūras, virs akmeņa, Zelta niedres galinā.
- 6. Kas to teica, kas meloja, Ka Saulīte nakti guļ. Vai Saulīte tur uzlēca, Kur vakaru norietēj'. Dienu loka zaļas birzis, Naktī jūras ūdentiņ'.
- 7. Ai, Saulīte, Mēnestiņi, Kā Jūs skaisti mijaties! Kur vasaru Saule teka, Tur tek ziemu Mēnestiņš.

1. Labvakari, Jāņa māte, Labvakari, Jāņa tēvsi. Redzēsimi, redzēsimi, Vai būs mūsu gaidījuši. Vai būs savu pagalmiņu Ziediņiemi kaisījuši. Vai būs sieru sasējuši, Saldu alu darījuši.

(C) Jāṇa mātes un tēva daudzināšana

- Nāc pretīmi, Jāņa māte, Samīsimi zālītēmi. Tev magones, papardītes, Man vībotnes, vārmelītes.
- Nāc pretīmi, Jāņa tēvs,
   Samīsimi alutiņu.
   Tev no rūgtu apenīšu,
   Man no salda medutiņa.
- Jāņa bērni, Jāņa bērni, Dariet savu vecu tiesu. Uzliekati saimniekami Zaļozola vainadziņu. Lai zaļoja Jāņa tēvsi, Kā zaļaisi ozoliņis. Lai aug viņa kumeliņi Ozoliņa resnumā.

- Jāņa bērni, Jāņa bērni, Dariet savu vecu tiesu. Metiet zāles pagalmāi, Lai vesela Jāņa māte. Lai tai auga labas govis, Ziedaināmi kājiņāmi. Lai tā mums sieru deva Pa lieliem gabaliem.
- 6. Labvakari, Jāņa bērni, Nāciet droši sētiņā. Netrūkst siera, netrūkst sviesta. Netrūkst salda alutiņa.

(D) Aplīgo dārzus, sētu

16. Dieviņš brida rudzu lauku

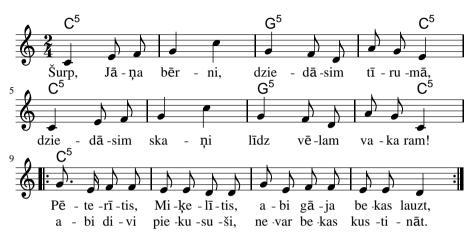
- Dieviņš brida rudzu lauku Ar pelēku mēteliti.
   Pacel, Dieviņ, mēteliti, Lai ziediņi nenobira.
- Kas to zeltu izlaistīja Pa Jānīša rudzu lauku? Dieviņš zeltu izlaistīja, Tīru maizi gribēdams.
- 3. Kas piesēja melnu zirgu Pie Jānīša klētsdurvīm? Dieva dēli piesējuši, Miežus, rudzus mērodami.

- 4. Kas apvilka zelta stīgu Gar Jānīša istabiņu? Jāņa bērni apvilkuši, Jāņa nakti līgojoti.
- 5. Kas palēja sudrabiņu Pie Jānīša nama duru? Jāņa bērni palējuši, Jāņa nakti staigādami.
- 6. Saule grieza zelta riņķi Jāņa tēva pagalmā; Sagriez, Dievs, rudzus, miežus Jāņa tēva tīrumā.

(L) Pielikums: Rotalas, dejas

55. Šurp, Jāna bērni

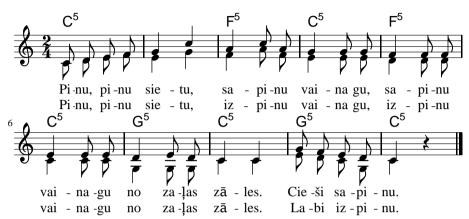
63

Šurp, Jāņa bērni, dziedāsim tīrumā, Dziedāsim skaņi līdz vēlam vakaram! Pēterītis, Miķelītis, abi gāja bekas lauzt, Abi divi piekusuši, nevar bekas kustināt.

19

54. Pinu, pinu sietu

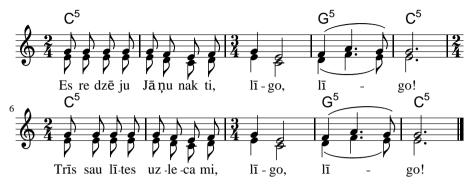
- 1. Pinu, pinu sietu, sapinu vainagu, sapinu vainagu no zalas zāles.
  - Cieši sapinu.

62

2. Pinu, pinu sietu, izpinu vainagu, izpinu vainagu no zalas zāles. Labi izpinu.

Rotalas apraksts: Darbību, kas šajā rotalā tiek veikta, sauc par mezalu siešanu jeb pīšanu. Visi sastājas rindā viens aiz otra sadotām rokām, rotalas vadītājs kā pirmais. Sākot dziedāšanu, viņš kreiso roku, kas sadota ar blakusstāvētāja labo roku, apliek sev ap kaklu un izlien caur otrā un trešā rotaļnieka izveidotiem vārtiniem. Kad otrais rotaļnieks pēc apgriešanās kreiso roku ir aplicis sev ap kakļu, tad pirmais rotalnieks turpina līst caur trešā un ceturtā rotalnieka izveidotaiiem vārtiniem utt., līdz visi rotalnieki ir sapiti pinuma satvērienā. Dziedot 2. pantu notiek atpīšana. Pirmais rotalnieks dodas pretējā virzienā, t.i., pa kreisi. Atpīšanu beidzot, izveidojas tāda pati virkne kā sākumā.

17. Es redzēju Jānu nakti

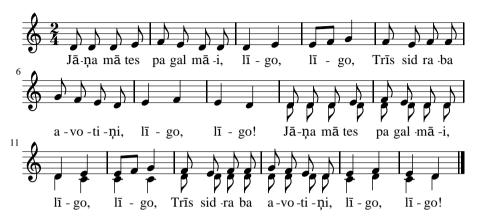

1. Es redzēju Jāņu nakti Trīs saulītes uzlecam Viena rudzu, otra miežu, Trešā tīra sudrabina.

(D) Aplīgo dārzus, sētu

- 2. Kam šie kalni, kam šīs lejas, 4. Dievinš sēja sudrabinu Kam šie lielie rudzu lauki. Dievam kalni, Laimai lejas, Jānīšami rudzu lauki.
- 3. Dieviņš brida rudzu lauku Rudzu rogu mētelīti. Laima brida auzu lauku Auzu skaru villainīti
  - Visu garu Jāņu nakti. Sēj, Dieviņi, manu tiesu Jele vienu birzuminu.

18. Jāņa mātes pagalmāi

- Jāņa mātes pagalmāi Trīs sidraba avotiņi: Vienā dzēra raibas govis, Otrā bēri kumeliņi, Trešajāi avotāi Jāņa māte mazgājāsi.
- Jāņa tēva pagalmāi Trīs sidraba ozoliņi: Vienā kāra vara kokles, Otra zelta pātadziņu, Tai trešāi ozolāi Zelta bites spietu laida.
- Jānīts savu kumeliņu lejāj bišu dārziņā: Medainām kājiņām, Vaskotiem iemauktiem.
- 4. Bitīt, manu zeltspārnīt, Tu bij' liela darbiniece: Tu atnesi sila ziedus Pār devini novadini.
- 5. Šūn, bitīte, vaska krēslu Zem zaļā ozoliņa; Tur sēdēja Jāņa māte, Jāņa bērnus gaidīdama.

(L) Pielikums: Rotaļas, dejas 61

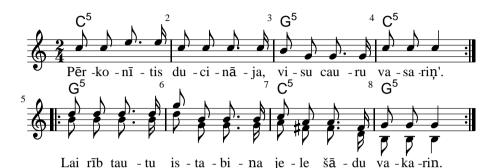
pāriniekiem jādejo skrējiena polkas vai pievilciena polkas soļi. Tādējādi var aizrautīgi griezties. Šai dejai variācijas nav izplatītas. Tomēr katrs pāris var dejot atšķirīgus polkas soļus. Arī pārlēcieni dejas pirmajā daļā katram pārim sanāk citādāki.

Sākuma stāvoklis: Dejotāji nostājas ar seju viens pret otru. Puisis sadod labo roku ar meitas kreiso roku. Sadotās rokas dejotāji pastiepj sānis. Nesadotās rokas ieliek sānos. Rībināšana: (8 taktis, 1.-4. takts jādzied vai jāspēlē divas reizes.)
1.takts: Pārinieki trīs reizes sparīgi rībina (puisis piesit kreiso, labo, kreiso, bet meita labo, kreiso, labo kāju). Vienlaicīgi viņi pagriež viens otram muguras.
2.takts: Dejotāji atkārto 1.takts kustību ar pretējām kājām, pagriežoties ar seju viens pret otru.

3.-8. takts. Četras reizes atkārto # un 2. takts kustības. Apaļā polka (8 taktis, 5.-8.takts jādzied vai jāspēlē divas reizes.) Pārinieki saķeras

aptvērienā ar kreiso roku sānos un ar skrējiena soli dejo sparīgu Apaļo polku pa dejas celu.

53. Pērkonītis

Pērkonītis ducināja Visu cauru vasariņ'. Lai rīb tautu istabiņa Jele šādu vakarin'!

60

- 2. Ko dosim Pērkonam Par vasaras graudumiņ'-Sieku rudzu, sieku miežu, Pusbirkavu apinīš.
- 3. Danco Dievis ar Pērkonu, Es ar savu bāleliņ'. Pērkonam visa zeme, Man deviņi bāleliņ'.
- 4. Pērkonami pieci dēli, Visi pieci amatā, Pirmais spēra otrais rūca, Trešais šķīla uguntiņ'; Ceturtaisi lodes laida, Piektais sita zibentiņ'.

- Pērkonami trīs meitiņas, Visas trejas saderēt's, Pirmā Dieva dēliņami, Otrā rīta Ausekļam, Tā trešāi pastarīte Pašam Saules vedējam.
- 6. Pērkonami pieci dēli, Visi pieci amatā: Pirmais rūca, otrais spēra, trešais šķīla uguntiņ', Ceturtaisi lodes lēja, Piektais sita zibentiņ'.
- 7. Sper Pērkoni, kad sperdams
   Nesper goda vakarā.
   Tev pieder viss gadiņis, Man šis goda vakariņš.

Pēdējām sešrindēm (5. un 6. pants) divreiz atkārto tikai pirmās divas rindiņas, citu tekstu dzied vienreiz.

Dejas apraksts: Pērkonīti jādejo sparīgi, braši, aizrautīgi un skaļi rībinot kājas. Pirmajā daļā (Rībināšana) jāpievērš uzmanība saskaņotiem lēcieniem. Deju var dejot gan lecot, gan izstiepjoties, gan ietupjoties. Otrajā daļā (Apaļā polka) (D) Aplīgo dārzus, sētu

19. Jūs, māsiņas, nezināti (sal. Jānīšam(i) pavaicāju)

[Silava1991],p.129

- Jūs, māsiņas, nezināti, Kur guļ govu Māršaviņa. Klāvā guli pasliegsnēi Kā melnāi vabulīte.
- Ak tu govu Māršaviņa, Lielas govis audzējusi; Duries ragi neietilpa, Klāvā vietas neatrada.
- 3. Augstu metu Jāņu zāles, Lai telītes lielas auga. Lai telītes lielas auga, Lai tās pulka piena deva.
- 4. Plūcat meitas ābuliņu, Metat govu laidarā. Lai Dievs deva tik gosniņu, Kā ābula laidarā.

5. Manā lopu laidarā Trīs sudraba avotiņi; Vienā dzēra raibas govis, Otrā bēri kumeliņi, Tai trešāi avotāi Mīļā Māra mazgājāsi. 21

6. Man bij' viena balta kaza, Tā man pulka piena deva: No sieriemi jumtu taisu, Sviestu metu kaudzītē. Pienu ēdu, pienu dzēru, Pienā muti nomazgāju.

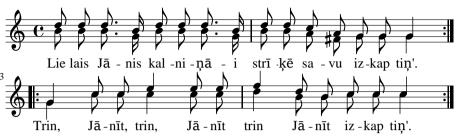
20. Labvakar, rudzu lauks

- 1. Labvakar, rudzu lauks, Kā Dievinis tev līdzēja? Kā Dieviņis tev līdzēja Pelēk' ziedus noziedēt?
- 2. Labvakar, miežu lauks, Kā Dievinis tev līdzēia? Kā Dievinis tev līdzēja Dzelten' ziedus noziedēt?
- 3. Labvakar, auzu lauks. Kā Dieviņis tev līdzēja? Kā Dieviņis tev līdzēja Baltus ziedus noziedēt?

- 4. Labvakar, linu lauks, Kā Dievinis tev līdzēja? Kā Dieviņis tev līdzēja Zilus ziedus noziedēt?
- 5. Labvakar, pupu lauks, Kā Dievinis tev līdzēia? Kā Dievinis tev līdzēja Raibus ziedus noziedēt?
- 6. Tie nebija raibi ziedi, Tie bij' Dieva pakarini; Tie bij Dieva pakarini Mīļās Māras norakstīti.

52. Lielais Jānis kalninā

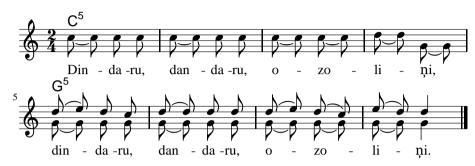
- 1. Lielais Jānis kalnināi strīkē savu izkaptiņ'. Trin, Jānīt, trin, Jānīt, trin Jānīt izkaptin'.
- 2. Ja tu labi neiztrīsi, izkaptina 5. Meitenīte, zilacīte, patur' nekodīs! Trin, Jānīt, trin, Jānīt, trin, Jānīt, izkaptin'!
- 3. Mazais Jānis lejiņā taisa savu stabulīt'. Tais', Jānīt, tais', Jānīt, tais', Jānīt, stabulīt'!

- 4. Ja tu labi netaisīsi, stabulīte neskanēs! Tais', Jānīt, tais', Jānīt, tais', Jānīt, stabulīt'!
  - Jāna stabulīt'! Tur', meitin, tur', meitin, tur', Jāna stabulīt'!
- 6. Ja tu labi neturēsi, stabulīte neskanēs! Tur', meitin, tur', meitin, tur', Jāṇa stabulīt'!

Rotaļas apraksts: Rotaļnieki sastājas divos apmēram vienādos dārziņos: viens iekšēiais, otrs - ārējais. Dziedot panta pirmo pusi, ārējais iet pa labi, iekšējais pa kreisi. šis kustības virziens saalabājams visu rotalas laiku neatkarīai no tā. vai rotalnieki atradīsies ārpusē vai iekšpusē. Dziedot otro daļu, kāds no ārējā dārzina uzņemas rotaļas vadību, pāršķeļ iekšējo apli un ieved savējo vidū. Tikmēr tas, pie kura rokas tika pārcirsts vidējais aplis, izved savējos ārā. Un tā katrā pantā vidējais dārziņš mijas ar ārējo vietām. Tam, kas ved iekšā, jāiet lēnāk, savukārt tam, kas rotaļniekus ved ārā, ir jāpasteidzas. Ja nepaspēj samainīties, tad dzied otro panta pusi vēlreiz.

(L) Pielikums: Rotalas, deias

51. Dindaru, dandaru ozolini

- 1. Dindaru, dandaru, ozolini.
- 2. Visi tavi zarini zīlīšu pilni.
- 3. Izgāju lasīt, apsamaldījosi.
- 4. Ai, Dieva dēlini, vedati cauri.
- 5. Ložņā, ložņā lakstīgala.
- 6. Caur zaru zariem, caur pazariemi.
- 7. Lec apkārti, tautu meita, līdz tu savu sadabūs'.
- 8. Kad tu savu sadabūsi. paliec pati vietinā.

Rotalas apraksts: Rotalnieki izveido dārzinu, viens - vidū. Visi iet pa apli, vidējais stāv. Dziedot "ložnā, ložnā", dārzinš apstājas, un visi cel uz augšu sadotās rokas. Vidējais rotalnieks ložnā zem paceltajām rokām, bet, dziedot "lec apkārti", vinš pa dārzina ārpusi uz vienas kājas lec apkārt. Dziesmai beidzoties, vinš iestumi vidū to, aiz kura muguras apstājies, bet pats iestājas brīvajā vietā. Ja aplī stāvošo dalībnieku ir daudz, tad apkārt lēkātāju var būt vairāki.

21. Nem, Jānīti, baltu zirgu

[3x9Jani],p.36 Teikusi Rozālija Paunina Daugavpils Līvānos; pier. L.Galeniece 1929.g. nī Nem, ti. bal - tu zir - gu, ap -jāj ma -nu tī - ru -mi -nu, ap -jāj ma -nu tī - ru miņ'!

- 1. Nem, Jānīti, baltu zirgu, Apjāj manu tīrumiņu; Izmin nātres, izmin lāčus, Lai aug tīra labībiņa!
- 2. Lai aug mieži, lai aug rudzi, 6. Ai, Jānīti, Dieva dēls, Lai aug auzas vairumā: Mieži, rudzi klaipu glauda, Auzas glauda kumelinu.
- 3. Lai zied rudzi, lai zied mieži, 7. Lec, Jānīti, kur lekdamis, Lai zied visa labībina. Sīpolini lai nezied, Lai zied paša saimeniece.
- 4. Ai, Jānīti, Dieva dēls, Apjāj manu rudzu lauku, Apjāj manu rudzu lauku Pelēkām vārpiņām.

- 5. Ai, Jānīti, Dieva dēls Apjāj manu linu lauku. Izmin gaurus, izmin judras, Lai aug mani tīri lini.
- Lec manos burkānos Lai aug mani burkāniņi Kā Jānīša garā pīpe. Lec kāpostu dārzinā

Lai aug mani kāpostini

Kā Jānīša cepurīte.

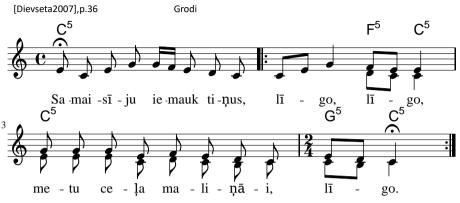
22. Ņem, Jānīti, melnu zirgu

- Ņem, Jānīti, melnu zirgu, Apjāj savus tīrumiņus; Lai burītis nenobūra, Lai skauģītis nenoskauda.
- Melna vista cekulaina lelec govu laidarā;Tā nebija melna vista, Tā bij govu raganina.
- Piniet, meitas, ērkšķu kroni, Metiet govu laidarā(i), Lai ragana acis bada, Jānu nakti skraidīdama.

- 4. Lec, Jānīti, kur lekdam(i)s, Lec lopiņu laidarā(i), Izmin ušņas, izmin nātras, Tīri manu laidariņu.
- Nelaid skaugu, mīļā Māre, Jāņu mātes laidarā(i), Cērt ar dzelzu zobenīti, Sit ar vara trumulīti.
- 6. Es savām(i) telītēm(i) Pīlādžkūju kūtī liku, Lai raganas nenobur, Jāņu nakti staigājot.

50. Samaisīju iemauktiņus

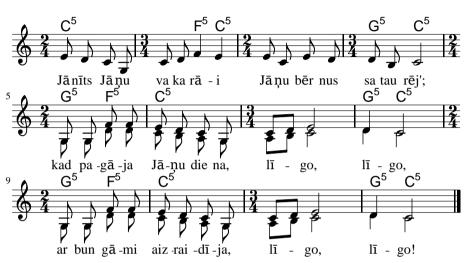

- Samaisīju iemauktiņus, Metu ceļa maliņā.
   Lai Jānītis kavējās
   Lai panāca Pēterītis.
- 2. Lieli zirgi Jānīšam, Vēl lielāki Pēteram. Jānīts jāja meža vidu, Pēters meža virsotnītes.
- Bēdz Jānīti, bēdz Jānīti, Pēters nāk, Pēters nāk! Pa lapiņu lapiņām, Pa žagaru žagariem.
- 4. Ai, Jānīti, ziedainīti, Pēterīti, pušķainīti. Jānīts ziedus izkaisīja, Pēterītis salasīja.

- 5. Kad atnāca Jāņa diena, Tad līgoja Jāņa bērni. Kad atnāca Pēterdiena, Tad līgosi Pēterbērni.
- 6. Kad aizgāja Jāņa diena, Tad apklusa lakstīgala, Tad dziedāja Pēterbērni, Ogu laiku gaidīdami.
- 7. Bēdz, Jānīti, nu uz Rīgu Nu mēs tevi pavadāmi. Nāc atkal(i) citu gadu Tad mēs tevi gaidīsim.

(K) Pavadot Jāņu dienu

49. Jānīts Jāņu vakarā

- Jānīts Jāņu vakarā Jāņu bērnus sataurēj'; Kad pagāja Jāņu diena, Ar bungām(i) aizraidīja.
- Vakar Jāņus saņēmāmi, Šodien Jāņus vadīsim; Vakar nāca dziedādami, Nu iet prom(i) raudādami.
- 3. Priekš Jānīša gan līgoju, Pēc Jānīša nelīgoj'; Priekš Jānīša ziedi zieda, Pēc Jānīša neziedēja.
- ^{4.} Nu ardievu, Jāņu diena, Mēs tev' klusi pavadām. Nāksi atkal citu gadu, Mēs ar prieku saņemsimi.

23. Tiesa, tiesa, ne meliņi

- Tiesa, tiesa, ne meliņi Vecu ļaužu valodiņa: Jāņu nakti meitas gāja Raganāsi, vilkacēsi.
- 2. Skrien ragana šķērsu gaisu, Ne manāi sētiņā. Mana sēta dzelžiem kalta, Adatāmi jumti jumti. Adatāmi jumti jumti, Izkaptēmi spāres celtas. Adatāmi nosadurti, Izkaptēmi nosagriezti.
- 3. Sviesta, piena upe teka Manā govu laidarā. Tur nolauza skauģis kaklu, Tur deviņas raganiņas. Tur noslīka laumes meita Bez saulītes vakarā.
- 4. Bur man buri, skauž man skauģi, Nevar mani izpostīt. Dieviņš taisa dzelžu sētu Apkārt manu mājas vietu. Dieviņš taisa dzelžu sētu Apkārt manu augumiņu.

26

- Saule brida miglājos Jāņu dienas vakarā; Kur, Dieviņi, lielu guni, Sildi visu pasaulīti.
- 2. Kas tur kūra uguntiņu Viņa kalna galiņā? Dieviņš kūra uguntiņu, Saules meitu gaidīdams.
- Noiet saule vakarā, Zelta starus starodama; Dod, Dieviņi, tā starot Jele mūža galiņā.

- Jāņa diena svēta diena Aiz visām dieniņām. Jāņa dienu Dieva dēls Saules meitu sveicināja.
- 5. Līgojam, līgojam, Neguļam, neguļam. Redzēsim, redzēsim, Kā saulīte rotājas.

48. Tā sacīja, tā bij tiesa

- Tā sacīja, tā bij ties' Īsa bija Jāņu nakte. Viena puse tumsa tumsa Otra zaļa gaišumiņa.
- ^{2.} Īsa, īsa Jāņu nakts Te satumsa, te uzausa. Te jau saule tīrumā Zelta rasā mazgājāsi.
- Saulīt, balta māmuliņ Parādies sudrabā. Parādies sudrabā Pašā Jāņu rītiņā.

3. Līgojami, līgojami, Neguļami, neguļami. Redzēsimi, redzēsim Kā saulīte rotājās. 55

Jāņu rītu zelta rasa, Tad saulīte rotājās Brīžam zila, brīžam zaļa Brīžam tīra sudrabina.

 Saule brida miglājosi Jāņu dienas vakarāi.

54

- Kur, Dieviņi lielu guni No deviņi žagariņi.
- Sakūrosi uguntiņu No deviņi žagariņi.
- Sildās Dievis, Mīļā Laima Mana mūža licējina.
- Līgojami, līgojami,
   Negulami, negulami.
- Redzēsami, redzēsimi, Kā saulīte rotājāsi.

25. Sakūrosi uguntiņu

Sakūrosi uguntiņu No deviņi žagariņi. Sildies, Dievs, mīļā Laima, Mana mūža licējiņa. Sildās manis augumiņš, Sildās mana dvēselīt'.

(E) Uguni kurot

- Dedzi, dedzi uguntiņa, Tu nezini, ko es došu, Es tev došu ziediņami Trejdeviņas dzirkstelītes.
- 3. Trejdeviņas dzirkstelītes Pret saulīti uzlēkušas. Lai sadega nelaimīte Kā uguna dzirkstelīte.
- 4. Dod, Dieviņi, dodamo, Es paņemšu ņemamo. Es paņemšu ņemamo Ar abām rociņām. Ar abām rociņām, Ar balto dvēselīt.

26. Sanācieti, Jāna bērni

- Sanācieti, Jāņa bērni, Sagaidieti Jāņu dienu. Jāņu diena lepni nāca, Ugunīsi vizēdama.
- Šķil uguni, pūt uguni Pašā Jāņu vakarā. Pūt laukā ienaidiņu No malinu malinām.
- 3. Drīz pienāksi Jāņu diena, Nebūs Jāņu vakariņa: Darvas mucas izdegušas, Jāna bērni aizsnauduši.
- 4. Aizdedzieti darvas mucas, Modinieti Jāņa bērnus. Lai taurēja vara taures, Lai dziedāja Jāņu dziesmas. Lai aizmirsa sūru dienu, Barga kunga klausījumu, Lai uzlika vaiņadziņus No ozolu lapiņāmi; No ozolu lapiņāmi, Ar rozēmi izrotātus.

- 1. Kas tur spīd(a), kas tur mirdz(a), Diža meža maliņā? Meža māte sagšas auda No sīkām lapiņām, No sīkām lapiņām, No zaļām skujiņām.
- 2. Kas tur spīd, kas tur mirdz Viņā lauka galiņā? Jānīšam(i) cepurīte, Zelta pušķi galiņā.
- 3. Kas tur spīd, kas tur mirdz Viņā lauka galiņā? Jāņu māte palējusi Sīku zeltu, sudrabinu.
- 4. Kas tur spīd, kas tur mirdz Jāņu mātes lodziņā, Jāņu mātes zelta sakta Tā tur spīd, tā tur viz.
- 5. Kas tur spīd, kas tur mirdz Jāņu mātes istabā? Jāņu mātes zīda kleita, Tā spīdēja, tā mirdzēja.

6. Kas tur spīd, kas tur mirdz Jāņu galda galiņā? Tur spīdēja, tur vizēja Jāņu mātes lieli sieri. 53

- 7. Kas tur spīd, kas tur mirdz Jāņu mātes kambarī? Jāņu mātes glāžu skapis Ar dimanta atslēdzinu.
- 8. Kas tur spīd, kas tur mirdz Jāņu mātes pagultē? Jāņu mātes zelta kurpes Ar sudraba sprādzītēm.
- 9. Kas tur spīd, kas tur mirdz Viņā lauka galiņā? Tur nāk mūsu Jāņu māte, Zelta puke rocinā.

46. Kas tur spīda, kas tur mirdza

[3x9Jani],p.46

Teikusi Angela Eisaka Dagdas raj. Punduru c., dz. 1894; pier. R.Jermaks 1960.g.

(E) Uguni kurot

27. Sit, Jānīti, vara bungas

- Sit, Jānīti, vara bungas, Sakur Jāņa uguntiņu, Lai sanāca Jāņa bērni No maliņu maliņām.
- 2. Kuriet lielu jāņuguni Jāņu dienas vakarā: Jāņu bērni samirkuši, Jāņu zāles lasīdami.
- 3. Es iekūru jāņuguni Pašā kalna galiņā, Lai redzēja Jāņa bērni, Lai tie nāca sētiņā.

29

4. Dedzi gaiši, jāņugune, Pār deviņi novadiņi; Pār deviņi novadiņi, Līdz saulīte rotāsiesi.

(J) Saulei norietot un uzlecot

(F) Jāna daudzināšana

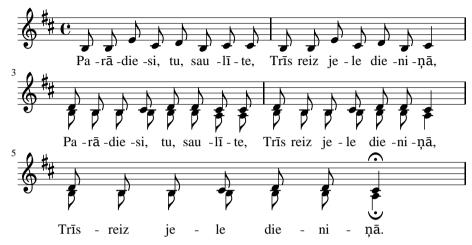
28. Jānīts sēde ozolāje

- Jānīts sēde ozolāje, Jāņa bērni pazarēsi. Kāp, Jānīti, lejiņāi, Ved bērniņus istabāi!
- Jānīts pūta vara tauri Vārtu staba galiņāi; Lai ceļāsi Jāņa māte, Lai saņēma Jāņa bērnus.
- 3. Es uzliku Jānīšami Zaļ' ozola vainadziņu, Lai tas auga, lai zaļoja Kā zaļaisi ozoliņš.

- 4. Šādi Jāņi tādi Jāņi Mūsu Jāņa nepanāca; Mūsu Jāņa cepurīte Tīriem zelta vizuliemi.
- 5. Lai stāvēja, kam stāvēja, Jānīšami tam stāvēja Stallī bēris kumeliņis, Alus muca pagrabā.
- 6. Lai ir labi, kam ir labi, Jānīšami tam ir labi; Visapkārti Jāņa bērni, Pats pa vidu grozījāsi.

45. Parādies, tu, saulīte

- Parādies, tu, saulīte, Trīsreiz jele dieniņā Pusdienā, launagā, Trešo reizi vakarā.
- Lec, saulīte, tu, saulīte, Spīd' ar mūsu sētiņā. Ir mums tava gaišumiņa Vajadzēti vajadzēj'.
- 3. Lec, saulīte, rītā agri, Lec ar Dieva palīdziņu, No rītiņa sildīdama, Vakarā žēlodama!
- 4. Lec, saulīte, rītā agri, Lec ar Dieva palīdziņu, Vakarā noiedama, Nones blēņu valodiņas.

5. Lec, saulīte, rītā agri, Spodrin' manu augumiņu, Vakarā noiedama, Deldē manu pēlējiņu. 51

- 6. Saules meita kalnā kāpa, Priekšautiņu pacēlusi, Kur nolaida priekšautiņu, Tur pabira sudrabinš.
- Riti, saulīt, ritēdama,
   Zelta zarus zarodam.
   Pamet manam mūžiņam
   Kaut jel vienu atzarīt.

44. Kas to teica, tas meloja

- Kas to teica, tas meloja, Ka ir gara Jāņu nakte. Te satumsa, te uzausa, Te saulīte gabalā.
- 2. Kas to teica, tas meloja, Ka saulīte nakti guļ. Dienu loka zaļas birzes, Nakti loka ūdentiņu.
- 3. Kas to teica, tas meloja, Ka saulīte nakti guļ. Vai saulīte tur uzlēca, Kur vakaru norietēj.
- 4. Kur saulīte mazgājāsi, Jāņu rītu uzlēkuse? Aiz upītes līcītī, Sudrabiņa bļodiņāi.

- Nāci, nāci tu, Saulīte, Sen mēs tevi gaidījām! Kam tik ilgi kavējiesi Aiz viņiemi kalniņiemi.
- 6. Kas Jānīša rītiņā Pļavas, mežus skandināja. Jāņa bērni skandināja, Visu nakti līgodami.
- Rotājiesi tu, saulīte,
   Tu rotāji, es rotāju.
   Tu rotāji zelta rotas,
   Es jaunoi arājiņu.

29. Ai, Jānīti, Dieva dēls

[DienasJani],#6

Ai, Jānī ti, Die va dēl si, līgo, līgo, ta vu pla tu ce pu rī ti, līgo!

- Ai, Jānīti, Dieva dēlsi, Tavu platu cepurīti.
   Visa plaša pasaulīte Apakš tavas cepurītes.
- 2. Ai, Jānīti, Dieva dēlsi, Tavu kuplu cepurīti. Auga mieži, auga rudzi Apakš tavas cepurītes.
- Jānītimi treji svārki, Visi treji nopuškoti: Vienam bija zīļu rota, Otram zelta žvingulīši, Trešam spožā Jāņu saule, Kas spīd Jāņu rītiņā.

- Jānīts jāja Jāņu nakti Ābolainu kumeliņu Ar sudraba lāsītēm, Zeltotiem iemauktiem.
- 5. Ai, Jānīti, Dieva dēlsi, Ko tu vedi vezumā? Puišiem vedi ozoliņus, Meitām ziedu vainadziņus.

30. Ai, Jānīti, Dieva dēls

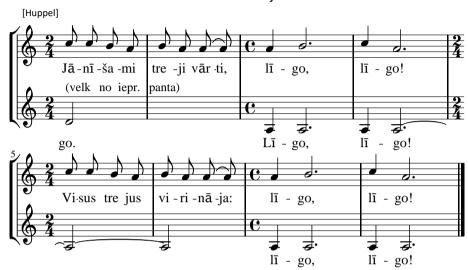

- Jānīšami treji vārti,
   Visus trejus virināja.
   Pa vieniemi Jānīts gāja,
   Pa otriem Jāņa bērni.
   Pa trešiem saule gāja,
   Vakarā rietēdama.
- Noiet saule vakarā, Zelta miglu miglodama. Lec, saulīte, rītā agri, Noņem miglas vainadziņu!
- 3. Noiet saule vakarā, Meža galus pušķodama: Liepai lika zelta kroni, Ozolam sudrabiņa. Mazajam bērziņam Zaļa vara vainadziņu, Sīkajam kārklīšam Uzmauc zelta gredzentiņu.

- 4. Jau saulīte nogājusi Aiz dziļā ezeriņa; Saskanēja zelta irkļi Sudrabiņa laiviņā.
- 5. Kupli auga ozoliņi Saules takas maliņā, Tur Saulīte jostu kāra, Vakarā noiedama.

(J) Saulei norietot un uzlecot

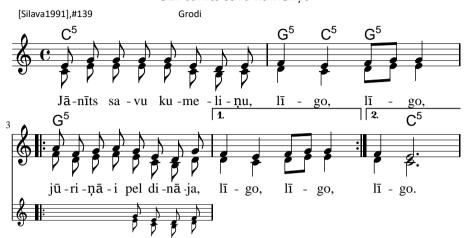
43. Jānīšami treji vārti

- Ai, Jānīti, Dieva dēls(i) Tavu staltu augumiņu. Dievs dod man lielai augti Es būš' tava līgaviņa.
- To meitiņu daudzināja, Kas man pina vainadziņu; To meitiņu mājās vedu Pašā Jāņu vakarā.
- 3. Dziedat meitas, dziedat meitas, Mēs ar Jāni dancosim; Jānīšam samta bikses, Man sudraba lindracini.
- Jāņu nakti dancot gāju, Naudu bēru zābakā. Lai teic meitas dancodamas: Tam sidraba zābaciņi.
- Jānīts mans(i), Jānīts mans(i),
   Es Jānīša līgaviņa.
   Jānīšami sirmi zirgi,
   Man telītes raibaliņas.
- 6. Ciema meitas viltenieces Man' pievīla migliņā. Sviež pār upi baltakmini Šķiet man siera gabaliņu.

- Jānīt's mans(i), Jānīts mans(i),
   Es Jānīša līgaviņa;
   Es viņam jostu pinu
   Deviniem dzīpariem.
- 8. Man pazuda kumeliņis Pašā Jāņu vakarā, To aizveda ciema meitas, Mani pašu tīkodamas.
- Jānīts manu vainadziņu Koka galā vicināja.Es Jānīša kumeliņu Ērkšku krūmā dancināju.
- 10. Jāņu nakti divi zvaigznesVidū gaisa zvērojāsi.Zvēro puiša dvēselīteJaunu meitu pulcināi.
- 11. Visu mūžu pieminēšu,Ko dabūju Jāņu nakti:Dabūj' zirgu ar sedliem(i)Gudru maizes arājinu.
- 12. Nemūžami nedabūju, Ko dabūju Jāņu nakti. Es dabūju meitas vārdu, Meitas vītu vainadzinu.

31. Jānīts savu kumelinu

- Jānīts savu kumeliņu Jūriņāi peldināja.
   Pats sēdēja kalniņā Zelta groži rociņā.
- ^{2.} Uz avotu līgot gāju Jāņu dienas vakarā. Izlīgoju zelta kroni Ar visām(i) pazarēm.
- Zemas bija tautu durvis Zarots manis vainadziņis. Zaru lauzu ieiedama, Zaru lauzu iziedama.
- Žēl man bija tā zariņa, Ko nolauzu ieiedama; Vēl žēlāki tā zariņa, Ko nolauzu iznākdama. Zelta lauzu ieiedama, Sudrabina iznākdama.

- 5. Es izvilku zelta ķēdi Caur sidraba ozoliņi. Es izvilku puiša domas Jāņu nakti līgodama.
- Jauni puiši, jaunas meitas Uz ezera līgot gāja.
   Izlīgoja zelta galdus Ar sudraba sprāģīšiem(i).

- Turatiesi turatiesi, Viņas puses dziedātāji. Atspiežati gūžu kaulus Jele durvju stenderēi!
- Žīkstēdama, vaidēdama Ķīvītiņa gaisā skrēja; Tā čīkstēja jauni puiši, Jāņu dziesmu neprazdami.
- Mūsu meitas tā bārās -Visu muti staipīdamas; Kad vaj'dzēja padziedāt(i), Dzied, lūpiņas knaibīdamas.
- 4. Gana stalti šitie puiši, Vēl staltāki taisījās(i): Gana pirka Rīgā siksnas, Ir ta bikses nošļukušas.
- Mūsu meitas Jāņos nāca Varen skaisti ģērbušās: Vienu pašu linu stiebru Pār pupiem pārvilkušas.
- 6. Mūsu puišiem reti zobi -Dodat matus izķemmēt! Man matiņi pieputēj'ši, Jāņu nakti dancojot.
- 7. Ai, cik stipri mēle nieza Mūsu ciema meitiņām; Velns parāva suseklīti, Ar ko mēles izsukāt.

Staigā vērši baurodami, Smilšu kalnu meklēdami, Tā bauroja mūsu puiši Uz jaunāmi meitiņāmi. 47

- 9. Vālodzīte mežā brēca, Meitas brēca sētiņā; Vālodzīte brēc ūdeņa, Meitas brēca ņēmējiņa.
- Jāņu nakti, jaunas meitas, Puišiem mutes nedodieti, Puišiem mutes nokvēpušas, Jāņu guni dedzinoti.
- ^{11.} Mūsu meitas lielījās, Sevim vīru dabūjušas: Vecu āzi noķērušas, Visas apkārt locījās.
- 12. Čakli, čakli mūs' puisīši Ar tām liepu mēlītēm: Tie gulēja Jāņu dienu, Savu vārtu nepuškojši.
- 13. Šīs sētiņas meitiņām Dvieļus aust nevajaga: Zirneklīši noauduši Gar visām sienmalēm.
- 14. Saderami, saderami,
   Vai mēs kādi naidenieki:
   Dziesmu dziedu, kāda bija,
   Ne tā manis darināta.

[DienasJani],#11

46

(F) Jāṇa daudzināšana

32. Jau Jānītis aizvakar

[Silava1991],p.163 [VilkiLv]

- Jau Jānītis aizvakar No Vāczemes izreizoja; Jāņam govis, Jāņam vērši, Jāņam sirmi kumeliņi.
- Visu gadu Jānīt's nāca, Nu atnāca šovakar. Rībēj zeme atjājoti, Skanēj pieši nolecoti.
- 3. Ai, Jānīti, Dieva dēls(i), Tavu augstu kumeliņu -Caur mežiem pieši spīda, Pār mežiem cepurīte.

Jānītimi, brālītimi, Div' stūrīšu cepurīte: Vienā auga rudzi, mieži, Otrā bēri kumelini. 35

Jānīts jāja visu nakti Sudrabiņu kaisīdams, Lai redzēja Jāņa bērni, Kā saulīte rotājās.

33. Rāmi, rāmi Jānīts brauca

[FkLaiva]

pierakstīta Madonas Kraukļos bez vārdiem, pier. M. Gubene, "G. ie." 564

- Rāmi, rāmi Jānīts brauca, No kalniņa lejiņāi, līgo. Lai vējiņis nenopūta Zaļa zīda mēteliņu.
- 2. Ai, Jānīti, ai, Jānīti, Tavu daiļu kumeliņu: Sudrabiņa lāsītēmi, Zeltotiemi iemauktiemi.
- Jānīts savu kumeliņu Uz akmeņa kaldināja, Lai nedzēra rāvūdeni, Lai nerūsa pakavini.

- Jānīts sēja kumeliņu Pie baltāi āboliņa: Sudrabiņa iemaviņi, Papardītes pavadina.
- 5. Jānīts savu kumeliņu Daugavāi peldināja, Pats sēdēja kalniņāi, Zelta groži rocināi.
- 6. Ņem, Jānīti, kumeliņu, Celies pāri pār Daugavu, Zem ozola Saules meita Vainadziņu darināja.

(I) Apdziedāšanās

41. Jāņa bērni sanākuši

- Jāņa bērni sanākuši, Suņi mēles izkoduši, Ja nebūtu izkoduši, Tad jau būtu līgojuši.
- Jāņa bērniem raibi svārki, Man bij raibi sivēniņi; Pa pinkai salasīj'ši No maniem sivēniem.
- Meklējami, saiminieci, Kur gan viņa palikusi, Vai būs blusas nokodušas? Vai būs peles aizvilkušas?
- 4. Nāc nu ārā Jāņa tēvis, Lai var tevi apskatīti. Tev teic ļaudis pierē ragus, Teica asti pakaļā.
- Protu, protu, redzu, redzu Te sirdīga saiminiece Sētmalīši noauguši Sīkajāmi nātriņāmi.

6. Ieraudzījis vien, pazinu Savu vecu saiminieku: Visi stabi, stumburīši Ar sūnām apauguši. 45

- 7. Tavu traku Jāņu māti, Tavu siera sējumiņu: Zobi lūza nokožot, Sviedri lija gremojot.
- 8. Jāņa tēvs ar apenīti Viens otram labu dara. Tēvs apiņam mietu dara, Apins tēvu dancināja.
- 9. Guli, guli, Jāņa māte, Tavi darbi padarīti: Cūka pupas izravēja, Kaza šķina kāpostiņus.
- 10. Jāņa tēvis lielījās, Stāvu koka māju cēlis; Kad nogāju apraudzīti, Asakām atstutēta.

44 Jāņu dziesmas

40. Līgo, Jānīti, neguli nakti

[3x9Jani],p.45

Teikusi Plaužu Trina, dz.1861 Gaiķu Spundēs, 10 kilometru no Saldus uz Kabiles pusi; pier. E.Melngailis 1928.g.

Lī-go, Jā-nī ti, ne gu li nak ti! Ne gu li Rī-gā, ne Jel ga vā -i.

- Līgo, Jānīti, Neguli nakti! Neguli (Rīgā), Ne (Jelgavā(i))!
- Žo nakti, šo nakti Mērena salniņa. Viens jauns pāriņis Sasalis kopā.
- 3. Dievs dos rītā Labu Jāņu Saulīti, Tad to pāriņu Atkal sildīs.
- 4. Pa pāram kļavi, Zaļ' ozoliņi, Pa pāram jauni Jānīša nakti!
- 5. Jāņos iedama, Vainagu liku, Lai krita vainags, Ne es pati.

- 6. Salt' man ārā, Karst' istabā(i), Laid mani, māmiņa, Ar puisi dancot.
- 7. Izskrēja meitiņa Caur biezu mežu, Atrada puisīti Papardēs gulam.
- 8. Kād's puiša acis, Tād's meitas acis, Ab' divi atrada Papardi ziedam.
- 9. Paparde ziedēja Sudraba ziediem, Kas gāja meklēt, Atrada laimi.

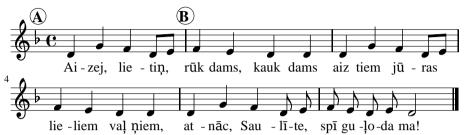
Pirmo pantu atkārto biežāk, pieminot savu atrašanās vietu.

(G) Lietus aizdzīšana 37

(G) Lietus aizdzīšana

34. Aizej, lietiņ, rūkdams kaukdams

Savieši, "Pirmie 25", #7

Aizej, lietiņ, rūkdams, kaukdams Aiz tiem jūras lieliem vaļņiem, Atnāc, Saulīte, spīguļodama!

35. Nelīst', lietus, nelīst', lietus

[Silava1991],p.104 runājoši Ne līst' lie tus, ne līst' lie tus, līgo, lī-go, šo dien lie tus

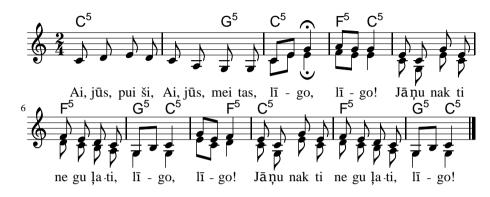
- Šodien lietus nevajaga. Salīs manas Jānu zāles, Salīs paši Jāņa bērni.
- 1. Nelīst', lietus, nelīst', lietus, 2. Dod, Dieviņi, saules gaisu, Dzen lietiņu jūriņā! Lai iekūra Jāna bērni Kalnā Jāņu uguntiņu.

- Jāņu nakti neguļati. Kas gulēja Jānu nakti, Visu gadu snauduloja.
- 2. Kas gulēja Jānu nakti, Veldrē rudzi, veldrē mieži. Veldrē rudzi, veldrē mieži, Veldrē visa labībina.
- 3. Kas gulēja Jāņu nakti, Sasien kājas, sasien rokas. Sasien kājas, sasien rokas, Iemet nātru krūmiņā.
- 4. Kas gulēja Jānu nakti, Tas ne vellam nederēja, Neredzēja Jāņu nakti, Kā ziedēja papardīte. Kā ziedēja papardīte Zeltītiem ziediniem, Kā dziedāja Jāņu bērni, Kā dimdēja tautu zeme, Kā dimdēja tautu zeme, Sili, meži locījās, Kā zvaigznīte spīguļoja, Kā saulīte rotājāsi, Brīžam zila, brīžam zaļa, Brīžam tīra sudrabiņa.

1. Ai, jūs, puiši, ai, jūs, meitas 5. Ai, jūs, puiši, ai, jūs, meitas, Jānu nakti neguļati. Kas gulēja Jānu nakti, Tas mūžiņu nogulēja.

43

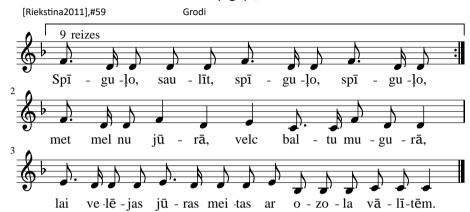
39. Ai jūs puiši, ai jūs meitas

(G) Lietus aizdzīšana

36. Spīguļo, saulīt

39

Spīguļo saulīt Met melnu jūrā Velc baltu mugurā, Lai velējas jūras meitas Ar ozola vālītēm.

37. Visu dienu lietiņš lija

- Visu dienu lietiņš lija Vēl līst Jāņu vakarā. Kā Jānītis nesalija Kumeliņus ganīdams?
- 2. Lij, lietiņ(i), kad līdams, Nelij Jāņu vakarā; Tev pieder viss gadiņ(i)s, Man tik Jāņu vakariņ(i)s.
- 3. Nelīst, lietus, nelīst, lietus, Šodien lietus nevajaga. Salīs manas Jāņu zāles, Salīs paši Jāņa bērni.

- 4. Nelīst vaira, lietus diena, Jau Saulīte gauži rauda; Pilni meži piebiruši Saules gaužu asariņu.
- Pāri, pāri, lietus gaisi Pār šo zemes gabaliņ'. Pāri ļaužu valodiņas Pār to manu augumiņ'.

(H) Jāṇu nakti neguļot

(H) Jāņu nakti neguļot

38. Neguļu, neguļu Jānīša nakti

- Neguļu, neguļu Jānīša nakti, Lai mani rudzīši veldrē nekrīt.
- Neguļu, neguļu Jānīša nakti, Lai mani pūrīši veldrē nekrīt.
- Neguļu, neguļu Jānīša nakti, Lai mani miežiņi veldrē nekrīt.

4. Neguļu, neguļi Jānīša nakti, Lai mani liniņi veldrē nekrīt.

41

- Neguļu, neguļi Jānīša nakti, Lai manas auziņas veldrē nekrīt.
- 6. Neguļu, neguļi Jānīša nakti, Lai mani zirniņi veldrē nekrīt.

Var variēt par lietām, kuras negrib zaudēt. Piem. lai mani bērniņi veldrē nekrīt vai lai mana Latvija veldrē nekrīt.